

Til kontrollutvalget i Vega kommune

Sandnessjøen 16.05.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 06/2023: UTTAELSE OM ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2022

Innledning og bakgrunn

Kommuneloven § 24-8 første ledd bestemmer at regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret innen 15. april. Her fremgår revisors konklusjon på om årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrift og om årsberetningen inneholder de opplysningene som kreves av lov og forskrift, og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor uttaler seg også om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Årsregnskapet skal være avlagt senest 22. februar, og årsberetningen være avgitt innen 31. mars. Kommuneloven § 14-3 annet ledd slår fast at kommunestyrets vedtak av årsregnskap og årsberetning skal foreligge senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Det fremgår av bestemmelsen i kommuneloven § 24-6 første ledd at revisor skal undersøke om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte. Revisor skal gi skriftlig melding til kontrollutvalget [med kopi til kommunedirektøren] om vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen. Jf. kommuneloven § 24-7 første ledd bokstav c. I tillegg vil slike forhold normalt sett være omtalt i revisjonsberetningen. Jf. kommuneloven § 24-8 tredje og fjerde ledd. Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er påpekt skriftlig etter § 24-7 første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp. Jf. § 24-7 fjerde ledd.

Det følger videre av § 24-6 tredje ledd at regnskapsrevisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets premisser for bruken av budsjettbevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene. Revisjonsstandarden for forenklet etterlevelsesk kontroll av vesentlige budsjettavvik gir nærmere informasjon om denne delen av regnskapsrevisors kontrollansvar:

<https://www.nkrf.no/rsk-302-forenklet-etterlevelsesk kontroll-med-vesentlige-budsjettavvik>

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik, og om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen har en mangelfull redegjørelse om vesentlige budsjettavvik. Jf. RSK 302 punkt 22 samt kommuneloven § 24-8 annet ledd bokstav c og e. Det følger av standardens punkt 26 at avvik som fører til en modifisert uttalelse, skal kommuniseres til kontrollutvalget med et nummerert brev. Jf. også kommuneloven § 24-7 første ledd bokstav d.

Av kommuneloven § 24-9 første ledd fremgår at regnskapsrevisor skal undersøke om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen. Arbeidet utføres etter denne standarden:

<https://www.nkrf.no/rsk-301-forenklet-etterlevelsesk kontroll-med-okonomiforvaltningen>

Avvik som fører til en modifisert uttalelse, skal kommuniseres til kontrollutvalget i nummerert brev. Jf. standardens punkt 17.

Grunnlaget for kontrollutvalgets uttalelse

Grunnlaget for uttalelsen er det avlagte årsregnskapet, avgitt årsberetning, revisjonsberetningen samt eventuelle nummerte brev så lenge disse gjelder regnskapsmessige forhold. Dersom revisors uttalelse om resultatet av forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen foreligger tidsnok, kan denne også inngå. Dette gjelder selv om både revisors uttalelse om resultatet av forenklet etterlevelsesk kontroll etter kommuneloven § 24-9 og eventuelle nummererte brev behandles som egne saker av utvalget.

Nærmere om forholdet mellom innholdet i regnskapsrevisjon og forenklet etterlevelsesk kontroll:

[Regnskapsrevisjon vs. forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen - NKRF](#)

Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalget forestår den løpende kontroll med den kommunale virksomheten på kommunestyrets vegne. Jf. kommunelovens § 23-1 første ledd. Kommunestyret har det øverste kontrollansvaret, jf. kommunelovens § 22-1 første ledd. I denne sammenheng skal kontrollutvalget uttale seg om årsregnskap og årsberetning før dette vedtas av kommunestyret, og før formannskapet avgir innstilling til vedtak. Jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 annet ledd. Uttalelsen avgis til kommunestyret med kopi til formannskapet. Kontrollutvalgets uttalelse utgjør ikke en rapportering til kommunestyret, og omfattes derfor ikke av bestemmelsen i kommuneloven § 23-5.

Hva bør kontrollutvalgets uttalelse inneholde?

Det finnes ingen spesifikke krav, noe som innebærer at kontrollutvalget selv bestemmer hva som skal være med. Normalt kommenterer imidlertid kontrollutvalget forbehold eller presiseringer i revisjonsberetningen, samt forhold som er tatt opp i eventuelle nummererte brev.

NKRFs styre har 12. mars 2021 fastsatt en veiledning mht. hva som bør eller kan vektlegges:

[Ny veiledning – Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen - NKRF](#)

Sekretariatets vurderinger

Årsregnskapet og årsberetningen er etter hva vi forstår ikke levert i rett tid. Forholdet er omtalt i revisjonsberetningen under avsnittet «andre forhold».

Netto driftsresultat er bedre enn budsjettet og sammenliknet med fjoråret. Kommunen har relativ høy lånegjeld målt med aktuelle gjennomsnitt for kommunegrupper. Disposisjonsfondets størrelse er noe høyere enn gjennomsnittlig. Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi i forbindelse med behandlingen av budsjett/økonomiplan. Jf. omtale av måltallene i årsberetningen [avsnitt 1.5].

Annet

Hvis kommunestyret ikke vedtar årsregnskapet til kommunekassen innen fristen, vil det kunne danne grunnlag for innmelding i ROBEK-registeret, jf. kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav f.

Oppsummering og avslutning

Sekretariatet henviser for øvrig til uttalelsen om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsen om øvrige lovmessige krav slik disse fremgår av revisors beretning for regnskapsåret 2022.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Vega kommune

Kontrollutvalgets uttalelse om Vega kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022

Kontrollutvalget har i møte 26.05.2023 behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2022.

Kontrollutvalgets oppgave er i denne sammenheng å uttale seg om årsregnskapet og årsberetningen for Vega kommune, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 annet ledd samt kommuneloven § 14-3 tredje ledd annet punktum.

Grunnlaget for uttalelsen har vært det avlagte årsregnskapet, avgitt årsberetning, revisjonsberetning datert 11.05.2023, brev nr. 5 av 17.04.2023, brev nr. 6 av 17.04.2023 og revisjonsnotat datert 11.05.2023. I tillegg har kommunens revisor og kommunedirektøren supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at netto driftsresultat utgjør 8,8 [6,9] % av totale driftsinntekter, netto lånegjeld 112,7 [120,3] % av driftsinntekter og at disposisjonsfond pr. 31.12 utgjør 23,9 [18,1] % av driftsinntektene. De nevnte størrelsene er beregnet på grunnlag av kommunekassens årsregnskap, og tall for fjoråret er oppgitt i parentes. Kontrollutvalget har i tillegg notert at kommunestyret har vedtatt finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi i tråd med kommuneloven § 14-2 bokstav c.

Det er etter kontrollutvalgets vurdering redegjort for vesentlige avvik mellom utgiftene i årsregnskapet, og bevilgningen til ulike formål i regulert budsjett. Det samme gjelder ved avvik mellom inntektene i årsregnskapet og regulert budsjett.

Revisors beretning har enkelte presiseringer i avsnittet «andre forhold». Kontrollutvalget minner i denne forbindelse om at årsregnskap skal avlegges senest 22. februar, at årsberetning skal avgis senest 31. mars, og at årsregnskap og årsberetning skal være vedtatt senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Jf. kommuneloven § 14-6 sjette ledd, § 14-7 tredje ledd og § 14-3 annet ledd.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold som kan ha betydning for kontrollutvalgets uttalelse eller kommunestyrets vedtak av årsregnskap og årsberetning etter kommuneloven § 14-3.

--/

Kopi: formannskapet i Vega kommune

Vedlegg –

- 1: Årsregnskap 2022
- 2: Årsberetning 2022
- 3: Revisors beretning 2022
- 4: Nummerert brev # 5
- 5: Nummerert brev # 6
- 6: Revisjonsnotat datert 11.05.2023

APPENDIKS 1: Utdrag fra kommuneloven

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>

§ 14-5. Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer. Første punktum er ikke til hinder for at kommunestyret eller fylkestinget kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Første punktum gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta.

Kommunestyret eller fylkestinget skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni.

§ 14-6. Årsregnskap og bokføring

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) regnskap for kommunekassen eller fylkeskommunekassen
- b) regnskap for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
- c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift
- d) samlet regnskap for kommunen eller fylkeskommunen som juridisk enhet.

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Årsregnskapene skal utarbeides i samsvar med følgende grunnleggende regnskapsprinsipper:

- a) All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.
- b) All tilgang på og bruk av midler skal regnskapsføres brutto.
- c) Alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.
- d) Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat.

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsopplysninger skal bokføres, spesifiseres, dokumenteres og oppbevares i samsvar med bokføringsloven §§ 3 til 14.

Årsregnskapene skal avlegges senest 22. februar.

Departementet kan gi forskrift om årsregnskapene, regnskapsføringen, regnskapsavslutningen og bokføringen og unntak fra denne paragrafen.

§ 14-7. Årsberetning

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens eller fylkeskommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak.

Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Årsberetningene skal avgis senest 31. mars.

§ 24-5. Regnskapsrevisjonens innhold

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever. Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor skal se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

§ 24-6. Revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjon

Revisor skal se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

§ 24-7. Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

§ 24-8. Revisjonsberetning

Regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget senest 15. april. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, til formannskapet eller fylkesutvalget og til kommunedirektøren. Revisjonsberetningen skal avgis selv om årsregnskapet eller årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-9. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

§ 28-1. Innmelding i registeret om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK)

Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

- a) Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.
- b) Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk.
- c) Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto.
- d) Balanseregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene.
- e) Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- f) Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- g) Departementet har fattet et vedtak etter inndelingslova § 16 a.

Hvis det åpenbart ikke er behov for å kontrollere kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett og låneopptak, kan departementet bestemme at kommunen eller fylkeskommunen likevel ikke skal føres inn i ROBEK-registeret.

APPENDIKS 2: Utdrag fra forskrift om kontrollutvalg og revisjon

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

APPENDIKS 3: Utdrag fra KMDs veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon

[veileder-til-forskrift-om-kontrollutvalg-og-revisjon.pdf \(regjeringen.no\)](#)

Bestemmelsen i andre ledd stiller krav om at kontrollutvalget skal uttale seg om *årsregnskapene og årsberetningene*. Bestemmelsen gir ikke nærmere føringer om uttalelsens innhold. Det følger imidlertid av bestemmelsen at kontrollutvalgets uttalelse skal inngå i grunnlaget for kommunestyrets behandling av og vedtak om årsregnskap og årsberetning, jf. også kommuneloven § 14-3 andre og tredje ledd. Kontrollutvalgets uttalelsesplikt må ses i lys av dette, og uttalelsen skal således knytte seg til forhold ved årsregnskapet eller årsberetningen. Det primære utgangspunktet for kontrollutvalgets uttalelse vil dermed være de feil og mangler eller andre forhold som regnskapsrevisor har tatt opp i tilknytning til regnskapsrevisjonen, jf. kommuneloven § 24-5 til § 24-8.